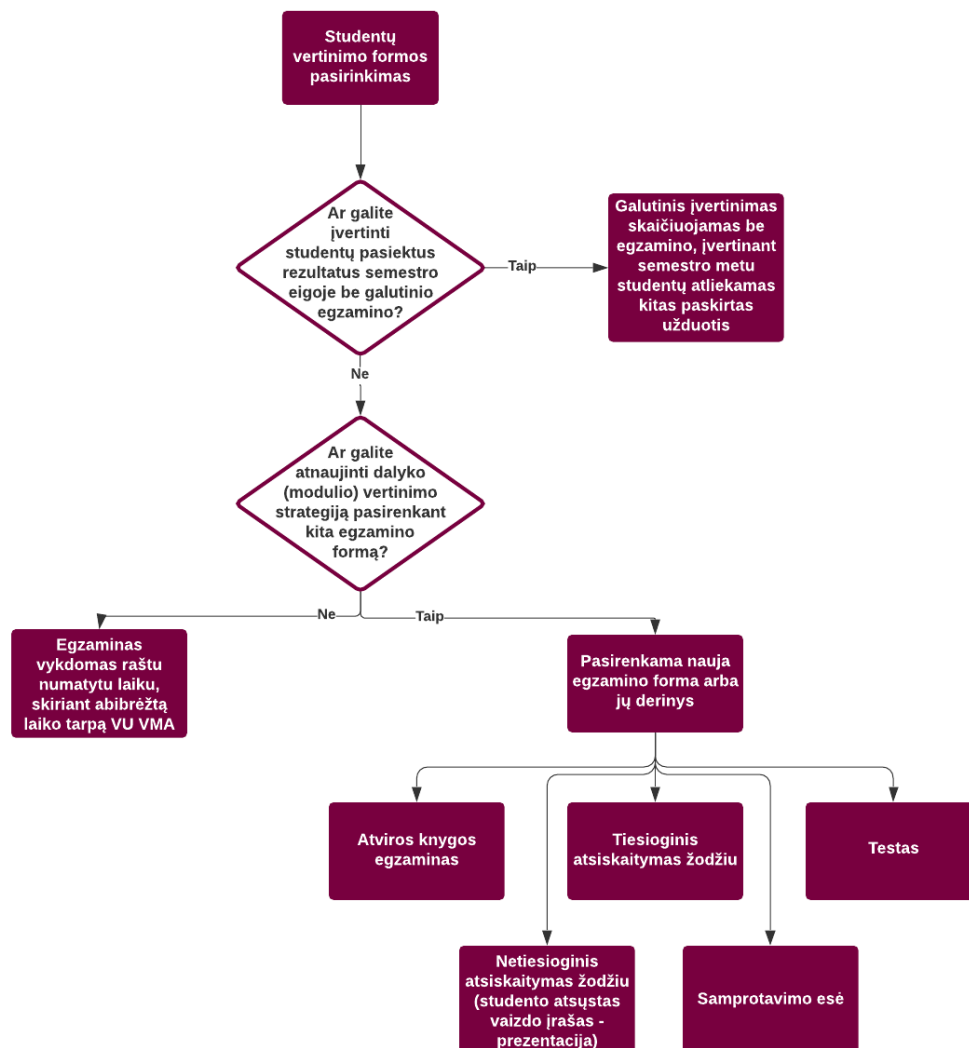

EGZAMINŲ IR KITŲ ATSISKAITYMŲ VYKDYMAS NUOTOLINIŲ BŪDU

Siekiant studijų programoje užsibrėžtų tikslų svarbu užtikrinti studijų rezultatų pasiekimą juos tinkamai bei objektyviai įvertinant. Vilniaus universitete studijas organizuojant įprastu būdu studijų dalykų (modulių) rezultatų vertinimui gali būti pasirenkami įvairūs metodai ir formos bei jų deriniai. Įgyvendinant nuotolinį mokymą(si) – nuoseklų mokymą(si), kai besimokančiuosius ir dėstytoją skiria atstumas, o mokymosi medžiaga pateikiama informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis (IKT), gali būti taikytini tie patys vertinimo metodai numatyti semestro pradžioje pritaikant jų formą nuotoliniam įvertinimui. Ši priemonė gali padėti dėstytojui pasirinkti vertinimo metodus bei konstruoti egzamino ar kitos atsiskaitymo formos užduotis.

REKOMENDUOJAMOS STUDIJŲ REZULTATŲ VERTINIMO FORMOS

Toliau aptarsime keletą atsiskaitymo formų ir jų pavyzdžių pritaikomų organizuojant galutinį atsiskaitymą nuotoliniu būdu:

- Galutinis įvertinimas atsisakant egzamino
- Atviros knygos egzaminai
- Atsiskaitymas/egzaminas žodžiu
- Testai

Forma	Patarimai	Pavyzdžiai	Privalumai	Trūkumai ir grėsmės
Galutinis įvertinimas be egzamino	galutinis dalyko (modulio) atsiskaitymas gali būti įvairių formų (egzaminą galima pakeisti rašto darbu, pristatymu, baigiamuoju projektu ir pan.). Naudojant kaupiamojo balo sistemą galutinis įvertinimas gali būti sudarytas iš kelių tarpinių atsiskaitymų, rašto darbų, aktyvaus kokybiško dalyvavimo seminaruose ir pan.	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupiamojo balo sistema – studentai semestro metu išlaiko du testus, o semestro pabaigoje padaro baigiamojo projekto pristatymą. • Baigiamasis rašto darbas ar projektas. • Baigiamosios užduoties pristatymas. 	Tinkamai parinkus atsiskaitymo formą sumažėja studentų nesąžiningumo grėsmė.	Gali labai išaugti studentų ir dėstytojų darbo krūvis.
Atviros knygos egzaminai	<p>Tai egzaminai, kurių metu studentai gali naudotis bet kokia literatūra. Klausimai ir užduotys yra sudaromi taip, kad net ir turint priėjimą prie literatūros, klausimams atsakyti reikia suvokti kontekstą, išmanyti kurso medžiagą ir gebėti taikyti turimas žinias. Dažniausia naudojami trijų aukščiausių Bloomo taksonomijos lygių klausimai.</p> <p>Perspėkite studentus už ką bus ir už ką nebus skiriami balai. Pavyzdžiui, tinkamos formulės parinkimas konkrečiam atvejui gali būti įvertintas, jei tai reikalauja išmanymo, o formulės nurašymas nuo knygos – ne. Esant poreikiui studentams egzamino metu braižyti grafikus, piešti schemas ir pan. yra galimybė leisti studentams tai daryti ant popieriaus ir galutinio rezultato nuotrauką įkelti į virtualią mokymosi aplinką.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Apverstas egzaminas – egzamino pradžioje studentai gauna klausimus su jau parašytais atsakymais. Studentų užduotis – įvertinti atsakymus, rasti ir ištaisyti klaidas, pasakyti ko atsakymuose trūksta, kokios išimtys nepamirštos ir pan. • Atvejo analizė – pateikiamas konkretus atvejis, kurį reikia išanalizuoti, pademonstruojant kurso metu pateiktų žinių ir metodų išmanymą. • Duomenų analizė – studentams duodamas pavyzdys konkrečių duomenų, kuriuos jiems reikia išanalizuoti per semestrą išmoktais metodais, ar aspektais. • Problemos sprendimas – pateikiama konkreti problema, kurią reikia išspręsti, taip pademonstruojant kurso metu įgytus gebėjimus. 	Toks atsiskaitymo būdas tiek dėstytoją, tiek studentus apkrauna tiek pat, kiek tradicinis egzaminas. Tinkamai parinkus klausimus sumažėja studentų nesąžiningumo grėsmė, nes naudojimas papildoma literatūra nepagerina studento galimybių tinkamai atsakyti į klausimus.	Kai kuriems dalykams gali būti labai sunku parinkti klausimus, į kuriuos atsakymų nėra internete ir/ar kurso literatūroje. Studentai gali nuvertinti tokio egzamino sudėtingumą ir nepakankamai jam pasiruošti.

Atsiskaitymai žodžiu	Studentai gali būti egzaminuojami klausimus užduodant ir atsakymus išklausant žodžiu, per MS Teams platformą (instrukcijos). Naudojant tokį atsiskaitymo būdą pokalbį reikia įrašyti ir, esant poreikiui, pateikti apeliacinei komisijai. Kokybiškam atsiskaitymui žodžiu turėtų užtekti išmanaus telefono, arba kompiuterio su vaizdo kamera ir mikrofonu. Daugiau techninių priemonių reikalauti iš studentų nerekomenduojame.		Maža studentų nesąžiningumo grėsmė.	Esant dideliame studentų skaičiui gali labai išaugti atsiskaitymo laikas. Vykdamas atsiskaitymą nuotoliniu būdu studentai gavę klausimą greičiausiai neturės laiko pasiruošimui. Tai gali kelti didesnę stresą studentams.
Testai	VU VMA galima sukurti studentų vertinimui skirtus testus. Naudojant šį atsiskaitymo būdą reikia atsakingai apgalvoti, kokie studento gebėjimai yra vertinami. Svarbu parinkti tinkamą laiką klausimams atsakyti (per ilgas laikas reiškia, kad studentai gali ieškoti pagalbos iš šalies, o ypač trumpas laikas reiškia, kad klausimai yra iš žemiausio Bloomo taksonomijos lygio). Taip pat reikėtų pasinaudoti techninėmis VMA galimybėmis kiekvienam studentui atsitiktinai parinkti klausimų ir atsakymų eilės tvarką (instrukcijos).		Leidžia per trumpą laiką patikrinti didelės grupės studentų žinias.	Didėja studentų nesąžiningumo grėsmė.

Esant galimybei rekomenduojame pasirinkti galutinį atsiskaitymą be egzamino. Tokios galimybės neturint, siūlome tarpusavyje derinti bent dvi pasiekimų vertinimo formas (pavyzdžiui: galite perskaityti atviros knygos egzamino atsakymus, o paskui dar užduoti studentui keletą klausimų žodžiu, taip patikrindami, ar studentas išties gali pademonstruoti įgytas žinias ir gebėjimus).

KAUPIAMASIS BALAS

Rekomenduojame, esant galimybei, šio semestro metu naudoti kaupiamojo balo sistemą, ypač atkreipiant dėmesį į grįžtamojo ryšio suteikimą studentams.

EGZAMINO UŽDUOTYS

Svarstant kaip parinkti tinkamas užduotis egzaminui ar kitam atsiskaitymui rekomenduojame naudotis Bloomo taksonomija bei galimus klausimų formuluočių tipus.

Patikslinta Bloom mokymosi tikslų taksonomija, 2001

Bloomo Taksonomija¹

BLOOMO TAKSONOMIJOS LYGMUO	KLAUSIMŲ PAVYZDŽIAI
Atsiminti. Šios rūšies klausimai patikrina studentų gebėjimą prisiminti terminus, faktus ir detales, nebūtinai suprantant įsimintą informaciją.	Išvardinkite visus galimus... Kuris...? Kada įvyko...? Apibrėžkite...
Suprasti. Šie klausimai patikrina studentų sugebėjimą apibendrinti ir apibūdinti savais žodžiais, nebūtinai žinias su kažkuo susiejant.	Kokie faktai ar idėjos rodo, kad...? Kaip jūs palygintumėte... ir... ? Kaip jūs klasifikuotumėte...? Ar galite paaiškinti, kas vyksta...?
Taikyti. Taikymo klausimai skatina studentus pritaikyti žinias arba perkelti mokymąsi į kitą kontekstą.	Kas būtų, jei...? Kokius faktus pasirinktumėte parodyti, kad...? Kokiu metodu pasirinktumėte...? Kaip jūs panaudotumėte...?
Analizuoti. Šie klausimai skatina studentus skaidyti koncepciją į dalis, apibūdinti jas ir	Ką jūs galite padaryti...? Koks yra santykis tarp... ir... ?

ryšius tarp dalių, suskaidyti informaciją ir parodyti, iš ko ji yra sudėta.	Kokių įrodymų galite rasti...? Kokie dalykai pateisina...?
Vertinti. Vertinimo klausimai skatina studentus susidaryti nuomonę ir priimti vertingus sprendimus, remiantis konkrečiais kriterijais.	Kaip pasirinktumėte...? Kaip galėtumėte įrodyti...? Kaip jūs prioretizotumėte...? Ar... atitinka... kriterijus? Kodėl taip ar ne...?
Sukurti. Šie klausimai skatina mokinius kurti kažką naujo, panaudojant įvairių idėjų derinį tam, kad būtų suformuota nauja visuma.	Ką būtų galima pakeisti, norint patobulinti...? Kaip jūs išbandytumėte...? Kaip jūs suprojektotumėte...? Kokius rezultatus gautumėte, jei...?

Renkantis klausimus nuotoliniam atsiskaitymams siūlytume pirmo lygmens – atsiminimo – klausimų įtraukti ne daugiau kaip 20 proc. nuo visų atsiskaitymo metu pateikiamų klausimų ir/ar užduočių bei stengtis formuluoti aukštesnio lygmens klausimus.

APELIACIJOS

Visi studentai turi galimybę dėl savo įvertinimo kreiptis į apeliacinę komisiją. Dėl šios priežasties studentų atsiskaitymai turi būti fiksuojami ir saugomi vienus mokslo metus. Vykdam atsiskaitymą žodžiu, jis turi būti įrašytas paties dėstytojo bei suteikta galimybė atsiskaitymus įrašyti patiems studentams. Rašto darbai ir testų atsakymai turi būti kaupiami virtualioje mokymosi aplinkoje. Taip pat gali būti papildomai saugomi asmeninėse dėstytojų duomenų saugyklose.

NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. <https://moodle.liedm.net/mod/assign/view.php?id=281>
2. <https://wabisabilearning.com/blogs/literacy-numeracy/blooms-taxonomy-question-stems>
3. <https://mitt.uib.no/courses/25566/pages/assessment-and-exams-in-times-of-korona>
4. <http://faculty.academyart.edu/faculty/teaching-topics/teaching-curriculum/enhancing-teacher-student-interaction/different-types-questions-blooms-taxonomy.html>